

2. Projekt zakonodavchoi rezolutsii Yevropejs'koho Parlamentu pro propozytsiiu schodo rehlamentu Yevropejs'koho Parlamentu ta Rady schodo vstanovlennia harmonizovanykh pravyl schodo shtuchnoho intelektu (Zakon pro shtuchnyy intelekt) ta vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Soiuzu (COM(2021)0206 – C9-0146/2021 – 2021/0106(COD)) (Zvyhajna zakonodavcha protsedura: pershe chytannia). [Draft legislative resolution of the European Parliament on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on the establishment of harmonized rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Law) and amending certain legislative acts of the Union (COM(2021)0206 – C9-0146/2021 – 2021 /0106(COD)) (Ordinary Legislative Procedure: First Reading)]. Available at: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0188_EN.html.

3. Ramkove rishennia Rady 2002/584/JHA vid 13 chervnia 2002 roku pro ievropejs'kyj order na areшт i protsedury peredachi mizh derzhavamy-chlenamy (OV L 190, 18.7.2002, s. 1). [Council Framework Decision 2002/584/JHA of June 13, 2002 on the European arrest warrant and transfer procedures between member states (OJ L 190, 18.7.2002, p. 1)]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b17#Text.

4. Shevchuk, T.A., Svystun, Ya.V. (2021). «The use of artificial intelligence in the fight against crime». *Visnyk kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*. № 2 (25). pp. 128-134.

5. (2020). «The use of artificial intelligence technologies in combating crime». [Vykorystannia tekhnolohij shtuchnoho intelektu u protydii zlochynnosti]. Proceeding of the Materials of the nauk.-prakt. onlajn-seminaru. Pravo. Kharkiv. Ukraine.

6. Zachek, O.I., Dmytryk, Yu.I., Senyk, V.V. (2023). «The role of artificial intelligence in increasing the effectiveness of law enforcement activities». *Naukovyj visnyk L'viv's'koho derzhavnogo uniwersytetu vnurishnikh sprav*. № 3. pp. 148-156.

7. Zakon pro shtuchnyy intelekt ievrodeputaty ukhvalyly znakovyj zakon. Novyny. Yevropejs'kyj Parlament. [Law on Artificial Intelligence: MEPs passed a landmark law. News. European Parliament]. Available at: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19015/artificial-intelligence-act-meps-adopt-landmark-law>.

8. Satariano, A. Europeans Take a Major Step Toward Regulating A.I. Available at: <https://www.nytimes.com/2023/06/14/technology/europe-ai-regulation.html>.

9. Kryminal'nyj protsesual'nyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy. (2012). [Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine]. № 4651-VI dated April 13, 2012. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

10. Mac, R., Hill, K. (2022). Clearview AI settles suit and agrees to limit sales of facial recognition data-base. NY Times. Available at: <https://www.nytimes.com/2022/05/09/technology/clearview-ai-suit.html>.

11. Facial Recognition Goes to War. NY Times. (2022). Available at: <https://www.nytimes.com/2022/04/07/technology/facial-recognition-ukraine-clearview.html>.

Abstract.

Chyhryna H. Permissibility of using artificial intelligence in law enforcement activities.

The article defines the admissibility conditions for the practical use of conclusions (solutions) regarding artificial intelligence in law enforcement activities. A warning was expressed that depending on the circumstances of its specific application and use and the level of technological development, artificial intelligence may create risks and harm state or private interests and the fundamental rights of individuals. The admissibility of using artificial intelligence systems and conclusions (decisions) of artificial intelligence in law enforcement activities is established as a reason for conducting an additional check but not a basis for making a decisive decision by a law enforcement and law enforcement body. Attention is focused on the fact that artificial intelligence systems help law enforcement officers make decisions and not make decisions instead of law enforcement officers. Modern scientific views on using artificial intelligence systems in law enforcement activities are analyzed. The guiding provisions of the draft legislative resolution of the European Parliament on the proposal for the regulation of the European Parliament and the Council on the establishment of harmonized rules on artificial intelligence (Law on artificial intelligence) and separate legal acts of Ukraine in the field of development and use of artificial intelligence technologies are analyzed. It is concluded that there needs to be a proper scientific substantiation of the permissible limits (legal, ethical) of the use of conclusions (decisions) of artificial intelligence in law enforcement activities and the lack of specialists who can create and properly control artificial intelligence technologies. The expediency of developing the Code of Ethics for artificial intelligence with the participation of a wide range of interested parties, including law enforcement officers, is supported. It is noted that there is a need to bring the current legislation in the field of using artificial intelligence technologies into compliance with international legal acts and established standards, in particular regarding the admissibility (acceptability) of using the conclusions (decisions) of artificial intelligence in law enforcement activities and increasing the level of professional training of specialists to provide the field of artificial intelligence technologies with qualified staff capable of monitoring the process of applying artificial intelligence technologies in law enforcement activities.

Keywords: artificial intelligence, artificial intelligence technologies, law enforcement activities, law enforcement agencies.

Стаття надійшла до редакції 15.03.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Чигрина Г.Л. Допустимість використання штучного інтелекту у правоохоронній діяльності. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 2. С. 6-10.

Chyhryna H. Permissibility of using artificial intelligence in law enforcement activities. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 2, pp. 6-10.

УДК: 35.07(477+73); JEL classification: D73; H40; H83

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-2-2>

КОВАЛЬЧУК Микола Миколайович, аспірант кафедри державного управління, Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, <https://orcid.org/0000-0003-0304-8088>

КАПАЦІТЕТ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА СПРОМОЖНІСТЬ ДЕРЖАВИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНИ ТА США

Ковальчук М.М. Капацітет системи публічного управління та інституціональна спроможність держави: порівняльний аналіз України та США.

У сучасному світі, де швидкість змін та глобальні виклики вимагають від держави не лише реактивності, а й прогностичної здатності, капацітет системи публічного управління виступає як ключовий фактор успіху. У статті автор

проводить порівняльний аналіз капітету систем публічного управління та інституціональної спроможності України та США, висвітлюючи як спільні тактики, так і унікальні підходи обох країн. У дослідженні застосовано комплексний підхід, що включає якісні та кількісні методи. Якісні методи, такі як аналіз літератури та кейс-стаді, дозволили глибше зрозуміти публічне управління та виявити ключові чинники, що впливають на його ефективність. Кількісні методи, включаючи статистичний та кореляційний аналізи, допомогли кількісно оцінити ці чинники та перевірити гіпотези про їхній взаємозв'язок. Автор досліджує, як професіоналізм, політична нейтральність та ефективна координація впливають на здатність урядових органів вирішувати проблеми та досягати стратегічних цілей. Автор аргументував, що стабільність законодавства та інституцій, а також зусилля з боротьби з корупцією, є важливими для забезпечення передбачуваності та надійності управлінських процесів. У статті автор також підкреслює значення доступності та якості адміністративних послуг, які мають безпосередній вплив на довіру громадян до уряду. Він вказав на необхідність гнучкості та інноваційності систем публічного управління для адаптації до змінюваних умов, а також важливість співпраці з громадськими організаціями та приватним сектором для підвищення ефективності та прозорості. Завершуючи, автор наголошує на критичній важливості інституціональної та інституційної спроможності для успіху публічної політики, вказуючи на те, що обидві країни мають унікальні можливості та виклики у цій сфері. Автор закликає до продовження досліджень та діалогу між Україною та США для обміну кращими практиками та підвищення загального капітету публічного управління. У статті пропонується рекомендації для підвищення капітету публічного управління та інституціональної спроможності держави.

Ключові слова: капітет публічного управління, інституціональна спроможність держави, публічна політика, професіоналізм, політична нейтральність, координація, стабільність законодавства, боротьба з корупцією, адміністративні послуги, інноваційність управління.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Порівняльні дослідження капітету системи публічного управління та інституціональної спроможності держави в Україні та США сприяють більш глибокому розумінню проблеми підвищення ефективності публічного управління в Україні та дають можливість для розробки відповідних рекомендацій на науковій основі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цінголані Л., Доморенко Е., Хавлет М., Ситник Г., Зубчик О., Орел М., Дзяна Г., Дзяний Р., Яремко І. та інші аналізують концепції, докази та заходи державної спроможності, надаючи історичний огляд еволюції та використання концепції державної спроможності; розглядають теоретичні, концептуальні та емпіричні виклики інтеграції політики та інституціональної спроможності, пропонуючи аналітичну рамку для розуміння різних аспектів інституціональної та інституційної спроможності; зосереджуються на інтеграції політики та багаторівневному управлінні, розглядаючи вертикальний вимір дизайну політичних інструментів та їхню взаємодію. У звітах Європейської Комісії описується характеристика та продуктивність державного управління в країнах ЄС, включаючи інституційні системи, спроможність, продуктивність та управління державними адміністраціями. Водночас недостатньо розробленими є питання взаємозалежності капітету публічного управління та інституціональної спроможності держави.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою у цьому дослідженні є виявлення ключових чинників, які впливають на капітет системи публічного управління та інституціональної спроможності держави України та США. Основним завданням є проведення порівняльного аналізу капітету системи публічного управління та інституціональної спроможності держави України та США, виявлення чинників та їх аналіз щодо сприяння або перешкоджання реалізації ефективного публічного управління та забезпечення інституціональної спроможності держави.

Методи дослідження. У дослідженні застосовано комплексний підхід, який включає якісні та кількісні методи. Якісні методи, такі як аналіз літератури та кейс-стаді, дозволили глибше зрозуміти публічне управління та виявити ключові чинники,

які впливають на його ефективність. Кількісні методи, включаючи статистичний та кореляційний аналізи, допомогли кількісно оцінити ці чинники та перевірити гіпотези щодо їхнього взаємозв'язку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Капітет системи управління та інституціональна спроможність держави – це два тісно пов'язані феномени, які впливають на ефективність та якість публічного управління та публічної політики. Капітет системи управління визначається як здатність державних органів вирішувати проблеми та досягати цілей за допомогою різних інструментів та ресурсів [1; 3]. Інституціональна спроможність держави визначається як сукупність атрибутів, які дозволяють урядовим та судовим інституціям функціонувати ефективно, прозоро та демократично [2; 5; 8]. Зв'язок між цими двома феноменами полягає в тому, що високий капітет системи управління сприяє розвитку інституціональної спроможності держави, і навпаки, сильні та якісні інституції підвищують капітет системи управління. Наприклад, для досягнення складних та багатогранних цілей політики потрібні заходи, які охоплюють різні сектори та актори, і які потребують відповідних структур та процедур координації, що перевищують інституційні обов'язки окремих відомств [3; 6; 8]. Така інтегрована політика вимагає від держави високого рівня капітету системи управління, який може бути досягнутий за умови наявності ефективних, прозорих та демократичних інституцій, які забезпечують легітимність, відповідальність та довіру до держави [4; 8; 14].

Для аналізу зв'язку між капітетом системи управління та інституціональною спроможністю держави використовують різні показники та методи, які дозволяють вимірювати та порівнювати ці феномени в різних країнах та контекстах. Такими показниками є ефективність використання бюджетних ресурсів, яка оцінюється через співвідношення досягнутих результатів до витрачених коштів; якість публічних послуг, що вимірюється за допомогою опитувань громадської думки, аналізу задоволеності користувачів послугами; прозорість та підзвітність, що оцінюється на основі доступності інформації про діяльність урядових органів та механізмів зворотного

зв'язку з громадянами. Щодо методів, то це, зокрема комплексний аналіз, який включає в себе якісні та кількісні методи, а також теоретичні та емпіричні підходи для оцінки різних аспектів публічного управління; критичний аналіз, що використовується для оцінки існуючих методів та підходів, щоб визначити їхні сильні та слабкі сторони; кореляційний аналіз, що дозволяє виявити статистично значущі зв'язки між різними показниками та оцінити їх вплив на капітет та спроможність системи управління [1-4]. Ці показники та методи допомагають оцінити, як різні аспекти публічного управління впливають на здатність держави досягати своїх цілей та виконувати свої функції ефективно та прозоро. Крім того, одним з таких джерел щодо інституціональної спроможності є база даних про інституціональні профілі IPD, яку спільно розробили Французьке агентство з розвитку (AFD) та Французьке міністерство економіки [5]. Ця база даних містить інформацію про різні аспекти інституціональної спроможності держави, такі як якість публічної адміністрації, незалежність судової системи, рівень корупції, ступінь децентралізації тощо. Ці показники можна використовувати для аналізу того, як інституціональна спроможність держави впливає на капітет системи управління та на результати публічної політики.

В Україні проблема капітету системи публічного управління полягає в тому, що державні органи не завжди здатні ефективно та своєчасно вирішувати проблеми та досягати цілей, які ставляться перед ними. Це може бути пов'язано з низкою чинників, як, зокрема, недостатня професіоналізація та політична нейтральність публічної служби, яка впливає на якість та стабільність кадрового потенціалу; низький рівень координації та інтеграції публічних політик на різних рівнях уряду, що ускладнює досягнення складних та багатограних цілей; недосконалість та нестабільність правового та інституційного середовища, яке не забезпечує достатній рівень правової впевненості, прозорості та відповідальності державних органів; високий рівень корупції та впливу приватних інтересів на процес прийняття рішень, що підриває легітимність та довіру до держави; недостатня доступність та якість адміністративних послуг для громадян та бізнесу, що створює надмірне адміністративне навантаження та порушує права користувачів [6; 8; 13].

Для подолання цих проблем Україна розробила та реалізує Стратегію реформування публічного управління на 2022-2025 роки, яка базується на європейських принципах та стандартах доброго управління [7]. Ця Стратегія має на меті побудову в Україні спроможної сервісної та цифрової держави, яка забезпечує захист інтересів громадян на основі європейських стандартів та досвіду. Згідно зі Стратегією основні напрями реформи включають забезпечення надання високоякісних послуг та розвиток зручної адміністративної процедури для громадян та бізнесу; побудову системи професійної та політично нейтральної публічної служби, орієнтованої на захист

інтересів громадян; побудову ефективних державних інституцій, відповідальних перед громадянами, які розробляють публічні політики та успішно реалізують їх для сталого розвитку країни.

Капітет системи публічного управління в США є складним та багатоаспектним поняттям, яке відображає здатність державних органів на різних рівнях (федеральному, штатному та місцевому) вирішувати проблеми та досягати цілей за допомогою різних інструментів та ресурсів. Капітет системи публічного управління в США включає широкий спектр інструментів та ресурсів, які допомагають державним органам ефективно вирішувати проблеми та досягати цілей [1; 3; 8]. Серед інструментів, зокрема політичні (законодавчі акти, політичні ініціативи, регуляторні директиви); економічні (бюджетування, податкова політика, фінансові стимули); адміністративні (процедури управління, стандартизація, моніторинг та оцінка); інформаційні (кампанії зв'язків з громадськістю, освітні програми, збір та аналіз даних). Щодо ресурсів, варто відзначити у першу чергу людські (державна залучає різноманітними програмами кваліфікованих працівників, експертів, консультантів); фінансові (бюджетні асигнування, гранти, інвестиції); матеріальні (офісне обладнання, технології, інфраструктура); технологічні (системи електронного урядування, бази даних, цифрові платформи та багато іншого). Ці інструменти та ресурси сприяють підвищенню ефективності публічного управління, забезпечуючи відповідність дій уряду потребам суспільства та викликам часу.

Не дивлячись на те що капітет системи публічного управління в США є високим, оскільки він базується на професійній та політично нейтральній публічній службі, ефективних державних інституціях, прозорих та відповідальних процесах прийняття рішень, а також на широкому використанні цифрових технологій та інновацій, однак, існують також деякі виклики та проблеми, які обмежують капітет системи публічного управління. Мова йде про низький рівень координації та інтеграції публічних політик між різними рівнями уряду, що ускладнює досягнення складних та багатограних цілей, а особливо в сферах, які потребують міжнародної співпраці, нестабільність та несумісність правового та інституційного середовища, яке не забезпечує достатнього рівня правової впевненості, прозорості та відповідальності державних органів, а також створює конфлікти та суперечності між федеральними та штатними законами. Крім того, високий рівень корупції та впливу приватних інтересів на процес прийняття рішень, що підриває легітимність та довіру до держави, а також порушує принципи демократії та рівності. Відмічається також і недостатня доступність та якість адміністративних послуг для громадян та бізнесу, що створює надмірне адміністративне навантаження та порушує права користувачів, особливо для вразливих та маргіналізованих груп [1; 3; 6; 9].

Для підвищення капітету системи публічного управління в США потрібно реалізувати

низку реформ, які б сприяли розвитку здатної, сервісної та цифрової держави в США, яка забезпечує захист прав громадян. Ми узагальнили основні напрями реформ так, що це – забезпечення надання високоякісних послуг та розвиток зручної адміністративної процедури для громадян та бізнесу з використанням сучасних цифрових технологій та інновацій; побудова системи професійної та політично нейтральної публічної служби, орієнтованої на захист інтересів громадян, з врахуванням різноманітності та репрезентативності населення. Побудова ефективних державних

інституцій, відповідальних перед громадянами, які розробляють публічні політики та успішно реалізують їх для сталого розвитку країни, з дотриманням принципів прозорості, відповідальності та демократії.

Наведемо дані у вигляді порівняльної таблиці проблем капітету систем публічного управління України та США, яка складена на основі результатів наукових досліджень та висновків експертів з реформ систем управління та власних спостережень за управлінськими процесами та аналізу реформ (таблиця 1).

Таблиця 1

Чинники, які впливають на капітет публічного управління в Україні та США

Проблема	Україна	США
Недостатня професіоналізація та політична нейтральність публічної служби	Так	Ні
Низький рівень координації та інтеграції публічних політик на різних рівнях уряду	Так	Так
Недосконалість та нестабільність правового та інституційного середовища	Так	Так
Високий рівень корупції та впливу приватних інтересів на процес прийняття рішень	Так	Так
Недостатня доступність та якість адміністративних послуг для громадян та бізнесу	Так	Так
Недостатня адаптація та інноваційність публічного управління до сучасних викликів	Так	Так
Низький рівень довіри та задоволеності громадян від публічного управління	Так	Так
Недостатня взаємодія та співпраця публічного управління з іншими секторами суспільства	Так	Так

Узагальнена в таблиці інформація дає нам змогу зрозуміти та порівняти проблеми капітету систем публічного управління в обох країнах. Крім того, деякі інші проблеми, які існують в системах публічного управління України та США, це недостатня адаптація та інноваційність публічного управління до сучасних викликів (кліматичні зміни, пандемія COVID-19, кіберзагрози, соціальна нерівність, низький рівень довіри та задоволеності громадян від публічного управління), що відображається у низькій явці на виборах, низькій оцінці діяльності уряду, високому рівні протестів та соціальної напруги; недостатня взаємодія та співпраця публічного управління з іншими секторами суспільства (громадські організації, бізнес, наукові установи, медіа тощо), що обмежує можливості для громадської участі в публічних політиках. Для підвищення капітету систем публічного управління в Україні та США пропонуються рекомендації. 1. Удосконалення професіоналізму публічної служби через навчання та розвиток держслужбовців з акцентом на професійні стандарти та політичну нейтральність. 2. Посилення координації між рівнями виконавчої влади за допомогою міжвідомчих робочих груп та платформ для обміну інформацією. 3. Забезпечення стабільності правового та інституційного середовища, реформування законодавства для його передбачуваності та зміцнення правової держави. 4. Боротьба з корупцією через прозорі механізми контролю, підзвітності та зміцнення антикорупційних інституцій. 5.

Підвищення доступності та якості адміністративних послуг, розвиток електронного урядування та цифрових сервісів. 6. Збільшення адаптації та інноваційності в публічному управлінні. 7. Підвищення довіри та задоволеності громадян, залучення їх до прийняття рішень та підвищення прозорості урядових дій. 8. Сприяння партнерству між державним, приватним та громадським секторами для розв'язання соціальних проблем.

Ці заходи можуть зміцнити системи публічного управління, забезпечити їх ефективність та відповідність сучасним викликам.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Капітет системи публічного управління є ключовим для ефективності та інституційної спроможності держави. Здатність урядових органів вирішувати проблеми та досягати цілей є вирішальною для успіху публічної політики. Незалежно від країни необхідно підвищувати рівень професіоналізму та забезпечувати політичну нейтральність публічної служби. Ефективна координація на різних рівнях виконавчої влади є необхідною для забезпечення послідовності та цілісності публічної політики. Стабільність законодавства та інституцій є важливою для забезпечення передбачуваності та надійності управлінських процесів. Зусилля з боротьби з корупцією та зменшення впливу приватних інтересів на урядові рішення є критично важливими як для України, так і США. Доступність та якість адміністративних послуг мають безпосередній вплив на довіру громадян до уряду.

Література.

1. *Cingolani L.* The State of State Capacity: a review of concepts, evidence and measures. AFD-MGSoG/UNU-Merit Working Paper Series on Institutions and Economic Growth: IPD WP13. UNU-MERIT Working Papers No. 053. 2013. URL: <https://cris.maastrichtuniversity.nl/ws/portalfiles/portal/978997/guid-25cb727f-2280-41f0-a1da-ecf3ac48230f-ASSET1.0.pdf>.
 2. European Commission. Public administration characteristics and performance in EU28. 2019. URL: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=19940&langId=en>.

3. *Domorenok E., Graziano P., Polverari L.* Introduction: policy integration and institutional capacity: theoretical, conceptual and empirical challenges. *Policy and Society*. 2021. № 40(1). P. 1-18. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14494035.2021.1902058>.
4. *Howlett M., Saguin K.* Policy integration and multi-level governance: dealing with the vertical dimension of policy mix designs. *Politics and Governance*. 2018. № 6(1). P. 69-78. DOI: <https://doi.org/10.17645/pag.v5i2.928>.
5. Institutional Profiles Database. 2020. URL: <http://www.cepii.fr/institutions/EN/ipd.asp>.
6. *Sytnyk H.P., Zubchuk O.A., Orel M.H.* Conceptual understanding of the peculiarities of managing innovation-driven development of the state in the current conditions. *Science and Innovation*. 2022. Vol. 18. № 2. P. 3-15.
7. Деякі питання реформування державного управління України. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 831-р від 21 липня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>.
8. *Яремко І.І.* Ефективність публічного управління та адміністрування: проблеми та напрями вдосконалення процесів оцінювання. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2022. №1. С. 49-56.
9. *Дзяна Г., Дзяний Р.* Публічно-управлінська діяльність в умовах сучасної невизначеності: інформаційно-комунікаційний аспект. *Демократичне врядування*. 2023. № 1(31). С. 37-51. DOI: <https://doi.org/10.23939/dg2023.01.037>.
10. *Мельниченко Б.* Сучасна парадигма публічного управління: практичний вимір для України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2021. № 29. С. 104-109.
11. *Рак Ю.* Конфлікти у публічному управлінні України: особливості та види. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Том 1. № 82 (2021). С. 42-47.
12. *Соколов О.Є.* Механізми публічного управління в подоланні криз в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: *Історичні науки. Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни*. 2021. № 32 (71). С. 298-303.
13. *Зубчик О.А., Ковальчук М.М., Магєррамов А., Венгер-Руценко Є.В.* Проектне управління як спосіб підвищення ефективності системи публічного управління в умовах складності та невизначеності. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*. 2023. № 14(28) 2023. С. 85-102. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)).
14. *Романенко І.Г., Ковальчук М.М.* Обґрунтування джерел влади та лідерства в новому публічному менеджменті як основа інституційної спроможності держави. *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)*. 2023. № 11(17). С. 426-443.

References.

1. *Cingolani, L.* (2013). The State of State Capacity: a review of concepts, evidence and measures. AFD-MGSoG/UNU-Merit Working Paper Series on Institutions and Economic Growth: IPD WP13. UNU-MERIT Working Papers No. 053. Available at: <https://cris.maastrichtuniversity.nl/ws/portalfiles/portal/978997/guid-25cb727f-2280-41f0-a1da-ecf3ac48230f-ASSET1.0.pdf>.
2. European Commission. Public administration characteristics and performance in EU28. (2019). Available at: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=19940&langId=en>.
3. *Domorenok, E., Graziano, P., Polverari, L.* (2021). «Introduction: policy integration and institutional capacity: theoretical, conceptual and empirical challenges». *Policy and Society*. № 40(1). pp. 1-18. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14494035.2021.1902058>.
4. *Howlett, M., Saguin, K.* (2018). «Policy integration and multi-level governance: dealing with the vertical dimension of policy mix designs». *Politics and Governance*. № 6(1). pp. 69-78. DOI: <https://doi.org/10.17645/pag.v5i2.928>.
5. Institutional Profiles Database. (2020). Available at: <http://www.cepii.fr/institutions/EN/ipd.asp>.
6. *Sytnyk, H.P., Zubchuk, O.A., Orel, M.H.* (2022). «Conceptual understanding of the peculiarities of managing innovation-driven development of the state in the current conditions». *Science and Innovation*. Vol. 18. № 2. pp. 3-15. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine18.02.003>.
7. Деякі питання реформування державного управління України. Розпорядження Кабінету Міністрів України. (2021). [Some issues of reforming the state administration of Ukraine. Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. № 831-r dated July 21, 2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>.
8. *Yaremko, I.I.* (2022). «Effectiveness of public management and administration: problems and directions for improvement of assessment processes». *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. №1. pp. 49-56. <https://doi.org/10.23939/smeu2022.01.049>
9. *Dziana, H., Dzianij, R.* (2023). «Public management activity in conditions of modern uncertainty: information and communication aspect». *Демократичне врядування*. № 1(31). pp. 37-51. DOI: <https://doi.org/10.23939/dg2023.01.037>.
10. *Mel'nychenko, B.* (2021). «Modern paradigm of public management: practical dimension for Ukraine». *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». № 29. pp. 104-109. DOI: <https://doi.org/10.23939/law2021.29.104>.
11. *Rak, Yu.* (2021). «Conflicts in the public administration of Ukraine: features and types». *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Vol. 1. № 82 (2021). pp. 42-47. DOI: <https://doi.org/10.35432/1993-8330appa1822021229124>.
12. *Sokolov, O.Ye.* (2021). «Mechanisms of public management in overcoming crises in Ukraine». *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: *Історичні науки. Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни*. № 32 (71). pp. 298-303. Available at: https://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/3_2021/46.pdf.
13. *Zubchuk, O.A., Koval'chuk, M.M., Maherramov, A., Venher-Ruschenko, Ye.V.* (2023). «Project management as a method of increasing the efficiency of the public administration system in conditions of complexity and uncertainty». *Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*. № 14(28) 2023. pp. 85-102. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)).
14. *Romanenko, I.H., Koval'chuk, M.M.* (2023). «Justification of the sources of power and leadership in the new public management as the basis of the institutional capacity of the state». *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)*. № 11(17). pp. 426-443. Available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/7324/7365>.

Abstract.

Kovalchuk M. Capacity of public administration systems and institutional capability of the state: a comparative analysis of Ukraine and the USA.

In the modern world, where rapid changes and global challenges demand not only reactivity but also predictive capacity from the state, the capacity of public administration systems emerges as a key success factor. This article conducts a comparative analysis of the capacities of public administration systems and the institutional capabilities of Ukraine and the USA, highlighting both common tactics and unique approaches of both countries. The study employs a comprehensive approach that includes both qualitative and quantitative methods. Qualitative methods, such as literature analysis and case studies, allowed for a deeper understanding of public administration and the identification of key factors affecting its effectiveness. Quantitative methods, including statistical and correlational analyses, helped to quantitatively assess these factors and test hypotheses about their interrelationships. The author investigates how professionalism, political neutrality, and effective coordination impact the ability of government agencies to solve problems and achieve strategic goals. It is argued that the stability of legislation and institutions, as well as efforts to combat corruption, are important for ensuring predictability and reliability in management processes. The article also emphasizes the importance of the accessibility and quality of administrative services, which directly affect citizens' trust in the government. The need for flexibility and innovation in public administration systems to adapt to changing conditions is highlighted, as well as the importance of collaboration with civil society organizations and the private sector to enhance efficiency and transparency. In conclusion, the author stresses the critical importance of institutional capability for the success of public policy, noting that both countries have unique opportunities and challenges in this sphere. The author calls for continued research and dialogue between Ukraine and the USA to exchange best practices and enhance the overall capacity of public administration. The article offers recommendations for improving the capacity of public administration and the institutional capability of the state.

Keywords: Public Administration Capacity, State Institutional Capability, Public Policy, Professionalism, Political Neutrality, Coordination, Legislative Stability, Anti-Corruption Efforts, Administrative Services, Management Innovation.

Стаття надійшла до редакції 02.03.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Ковальчук М.М. *Капацитет системи публічного управління та інституціональна спроможність держави: порівняльний аналіз України та США. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права.* 2024. № 2. С. 10-15.

Kovalchuk M. *Capacity of public administration systems and institutional capability of the state: a comparative analysis of Ukraine and the USA. Actual problems of innovative economy and law.* 2024. No. 2, pp. 10-15.

УДК: 349.2

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-2-3>

КОВАЛЕНКО Олена Олександрівна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені проф. О.І. Процевського, Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, <https://orcid.org/0000-0002-0883-9869>

НАДОМНА РОБОТА І ДИСТАНЦІЙНА РОБОТА: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ НЕТРАДИЦІЙНИХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

Коваленко О.О. Надомна робота і дистанційна робота: методологічний аспект розмежування понять нетрадиційних форм організації праці.

Метою статті є характеристика надомної та дистанційної робіт і встановлення розмежування цих понять з урахуванням методологічного аспекту. Автор відзначає, що пандемія коронавірусної хвороби (COVID-19), що охопила світ у 2020 р., а також повномасштабна війна росії проти України стали каталізатором законотворчості щодо нестандартних форм зайнятості, тому що звична форма зайнятості з виконанням роботи за розташуванням роботодавця стала нести загрозу життю та здоров'ю працівника. Розглянуто генезу правового регулювання надомної та дистанційної підкреслено, що по суті два різні поняття спочатку були зведені до синонімічного розуміння. Проаналізовано правові конструкції надомної та дистанційної роботи та встановлено їх особливості. Зроблено висновки, що надомна робота і дистанційна робота є різними правовими явищами, різними формами організації праці, попит на які збільшився в рази за останні п'ять років. Основною концептуальною відмінністю цих форм організації праці є те, що надомна робота характеризується тим, що виконується працівником за місцем його проживання або в інших визначених ним приміщеннях, що характеризуються наявністю закріпленої зони, і тут не є можливим варіант виконання роботи на території роботодавця чи у його приміщеннях. А дистанційна робота передбачає виконання роботи працівником поза робочими приміщеннями чи територією роботодавця, у будь-якому місці за вибором працівника без закріпленої зони для виконання роботи працівником. Акцентовано увагу на різній правовій природі та істотних особливостях цих форм організації праці. Обґрунтовано, що чітке розмежування понять надомної та дистанційної праці, що наразі міститься у КЗпП України, загалом відповідає методології науки трудового права, втрачує здобутки вчених у сфері трудового права та різну природу цих понять. Тобто чинний кодифікований акт про працю містить виторжковані дефініції, а не відрізняється правовою еквілібристикою. Також резюмується, що чинні визначення надомної та дистанційної роботи вже не дозволяють слідувати ці категорії, а отже знижують ризик порушення трудових прав працівників, надаючи правове підґрунтя для реалізації свого права на працю у менш безпечних умовах, що характерні для праці на підприємстві у роботодавця, коли збирається весь трудовий колектив.

Ключові слова: право на працю, трудові відносини, правове регулювання, трудовий договір, працівник, роботодавець, трудові права, зайнятість, надомна праця, дистанційна праця, дистанційний працівник.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Події останніх п'яти років, що охопили Україну, стали каталізатором законотворчості щодо нестандартних форм зайнятості, тому що звична форма зайнятості з виконанням роботи за розташуванням роботодавця стала нести загрозу життю та здоров'ю працівника. Йдеться про пандемію коронавірусної хвороби (COVID-19), що охопила світ у 2020 р., а також про повномасштабну війну росії проти України від 24 лютого 2022 р. Відповідно, ці події не тільки поставили гостро

питання нової широкозастосованої ідеології виконання роботи за трудовим договором, але й змусили законодавця внести зміни до чинного трудового законодавства України щодо регламентації застосування нетрадиційних форм трудової зайнятості, як-от надомної та дистанційної праці, які в законодавстві отримали назву «надомна робота» та «дистанційна робота».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми правового регулювання нетрадиційних форм трудової зайнятості отримали достатню